

Delavec izhaja vsak petek z datumom naslednjega dne. — Naročnina za celo leto K 5.20, za pol leta K 2.60, za četrt leta K 1.30. Posamezna številka 10 vin. Naročnina za Nemčijo za celo leto 5 mark, za Ameriko 2 dolarja. Pošiljatve na uredništvo in upravištvo: Ljubljana, Ilirska ulica št. 22, prvo nadstropje.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. — Inserati z enostolpnimi petimi vrsticami se zaračunavajo in sicer: pri enkratni objavi po 18 vin., pri trikratni po 16 vin., pri šestkratni po 14 vin., pri celoletnih objavah po 12 vin. za vsakokr. — Za razne izjave itd. stane peti vrstica 24 vin. — Reklam. so poštn. ine proste. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Organizirani angleški delavci in vojna.

Za angleške vojne hujskače in kričače se sedaj bliža trenutek, ko bodo jeli uvidevati, da se vsa vojna spletkarija ne razvija tako gladko kakor so si mislili sprva. Organizirano delavstvo je jelo postajati nezadovoljno ter se povpraševati, zakaj tako narašča draginja, ki nikakor ni opravičljiva. Nezadovoljnost delavstva se izraža v delavskem časopisju. V glavnem glasilu angleških strokovnih organizacij »Daily Citizen« očita delavstvo energično vladi, da ta skrbi, da ne bodo trpeli škode lastniki ladij in trgovci, da se pa prav nič ne briga za delavce. Zaradi izrednih razmer, ki jih povzročajo vojna na morju, delajo plovni podjetniki izborne kupčije, delniške družbe namerjajo povečati delniške glavnice, ker jim to omogoča ugodno stanje, in dočim bogate podjetja, pa stradajo angleški delavci, ker si zaradi nastale draginje ne morejo nabavljati več potrebnih živil.

En vzrok podraževanja je pogodba vojaške uprave s plovnimi družbami glede vojaških transportov. Vrhutega se je zmanjšala zaradi oviranja nemške plovbe konkurenca, ter so družbe silno poskočile s cenami za prevoz. Čudna ironija je, da ima angleška »zmaga na morju« za posledico podražanje živil. »Nacionalni delavski odbor«, ki so ga izvolile strokovne organizacije, da preišče vzroke draginji naglašajo, da blokada Izhodnega in Črnega morja draginje ne opravičuje, kar se da dokazati s statističnimi podatki; odbor priporoča v svojem poročilu de-

lavskim in srednjim slojem, da se oklenejo zadrugištvu, če se hočejo varovati pred strahovito draginjo. Zastopniki delavstva v političnih korporacijah naj pozivljejo vlado nujno, da ukrene potrebno glede preskrbljevanja prebivalstva po primernih cenah. Vse domače žito naj vlada pokupi po določeni najvišji ceni ter ga prodaja prebivalstvu. »Liberalna« vlada pa ne mara kaj takega ukreniti, marveč se tolaži s tem, da bo trgovina vstanu sama uvažati dovolj krušnih pridelkov. Toda draginja narašča dalje.

Nezadovoljnost delavstva je zaradi tega jako velika. Železniški uradniki zahtevajo preuredbo delovnega časa in zboljšanje mezd. Velikansko zborovanje poštinih uslužbencev v Birminghamu je zahtevalo tedensko mezdo po 30 šilingov. V londonskih ladjedelnicah je silna brezposelnost, a kljub temu opravljajo zaposleni delavci čezurno delo. Nezadovoljstvo se čuti tudi med rudarji. Rudarji zahtevajo določeno najnižjo mezdo, ki bo primerna sedanji draginji. Od početka vojne je prejelo 21.700 angleških rudarjev zboljšanje plač, a 175.000 rudarjem so rudniški lastniki znižali plače.

Velika in opravičena nezadovoljnost vlada med organiziranim delavstvom tudi zaradi tega, ker se porablja deset- in enajstletni otroci za kmetiška dela, ob naraščajoči smešni mezdah. Tudi v tovarne vabijo otroke, kakor so to delali v starih dobrih časih. Očito je, da uvajajo zopet otroško delo, ker hočejo otroke izkoristiti, odrasli pa naj se vojskujejo. Na Angleškem imajo namen pospeševati brezposelnost, vsled katere se morajo potem

brezposelni delavci, ki so brez zaslužka in kruha, prostovoljno vpisati v vojsko.

Omenjeni strokovni list svari vlado pred nadaljevanjem tega sistema. Če vlada noče reda v tem pogledu, preti neizogibni boj, ki se mu organizirano delavstvo ne bo moglo upirati.

Razveseljivo je in značilno obenem, da se angleško delavstvo odločno upira proti angleškemu kramarstvu, ki mu ni nič svetega, če mu kaže dobra kupčija, ter izkorišča mlado in staro z umetno draginjo in z nesramno nizkimi mezdami.

Norveška.

Pred sto leti je zboroval na Dunaju slovit dunajski kongres, ki je delil Napoleonovo zupuščino. Razdelile so se države in dežele, ne da bi se vprašalo prebivalstvo. Kdor je znal bolj intrigrirati pri knezu Mitternichu, ta je bolje izhajal. Le Norvežani so se oprostili te delitve, oziroma se niso ozirali na njo ter so si ustvarili svojo konstitucijo.

Norveška je pripadala do l. 1814 — tristo let — Danski. Za časa Napoleona I. je sklenil danski kralj zvezo s francoskim imperatorjem ter mu ostal še zvest, ko so že vsi drugi odpadli od njega. Zato je po bitki pri Lipskem bivši francoski general in švedski cesarjevič Bernadotte vpadel v Šlezvik-Holsteinsko, da napove danskemu kralju vojno. Anglija, Pruska in Rusija so obljubile Bernadottu za to izdajstvo nad svojim cesarjem Napoleonom, Norveško. Danska se proti navalu sovražnika ni mogla braniti in je sklenila dne 14. januarja mir z Angleško in Šved-

LISTEK.

Pravice vojakov in njihovih svojcev.

(Dalje.)

Kdaj in komu se izplačuje podpora?

Podpora se izplačuje tistemu, ki je v zglasitvi opravičene zahteve označen kot prejemalec. Če ne živijo opravičenci v enem stanovanju, se lahko pové, da naj se pošilja denar vsakemu posebe. Toda boljše je, če se opravičenci že prej tako zedinijo, da prihajaj denar za vse na enega izmed njih. Oblastnija pošilja namreč denar samo na eno osebo za vse družinske člane, četudi se jih imenuje več za prejemalce. Če ji je izbira prosta, pošlje denar prvemu najbližjemu sorodniku vpoklicanega. Da oblastnija ne utegne pogoditi pri izbori za družino neugodno, je torej bolje, če se že poprej družina sama zedini in prejemalca navede. Na razdelitev denarja v družini oblastnija ne vpliva nič.

Podpore se izplačujejo polmesečno, in sicer, če je le mogoče, vsakega 1. in 16. v mesecu. Izplačevati bi se imele vedno vnaprej. Že zaradi tega je potrebno, da se priglasijo zahtevo čimprej. Podpore ni treba vračati, čeprav se vrne vpoklicani pred dnem, do katerega je bila podpora izplačana.

Kdo odločuje o pravici do podpore?

Ali dobi družinski član vpoklicanega podporo ali ne, presojuje komisija, ki sestoji iz enega po glavarju določenega uradnika, enega zastopnika finančne deželne oblasti in enega zastopnika deželnega odbora. Na Dunaju, v Ljubljani, v Celju, Gradcu in v drugih mestih z lastnim statutom, pa je član komisije namesto zastopnika deželnega odbora občinski organ, ki ga določi župan.

Občine so dolžne na zahtevo oblastnij pri izvrševanju postave sodelovati, predvsem torej skrbeti za pritožbe. Politična oblastnija more tudi določiti poljubne osebe za zaupnike glasovanja.

Kakšnega v zvezi s protiočlovitvi komisije pač ni. Toda lahko se pa, če je bila prošnja odklonjena ali če ni imela uspeha v polnem obsegu, napravi pismena prijava na komisijo, ki ima svoj sedež pri politični oblastniji (okrajno glavarstvo, magistrat). V prijavi naj se navede, v koliko se je komisija pri odločitvi zmotila, in naj se prosi za predrugačbo in razveljavljenje prejšnje odločitve in za drugo, novo in pravično razsodbo.

2. Kaj dobé vojni pohabljeni?

Naravno je, da ima država dolžnost, skrbeti za tiste, ki so se pohabili v vojski. V Avstriji so doslej za vojne pohabljenke penzije, ki jih zakon dovoljuje, jako majhne. Zakon glede vojaškega oskrbovanja oseb v armadi, v vojni mornarici in v domobrambi je bil izdan dne 27. decembra 1875. Izpopolnitve, ki so bile dostavljene z zakonom v letu 1891 in 1896, se ne dotikajo nikjer bistva zakona in višine penzije.

Kdo ima pravico do penzije?

Podčastniki in vojaki imajo, vseeno kako dolgo je trajala njihova službena doba, pravico do trajne invalidne penzije, če so postali nesposobni za službo

vsled ranjenja pred sovražnikom ali vsled vojnih naporov; vsled oslabiljenja na umu, božjasti, oslepljenja na obeh očeh ali vsled iz ohromelosti izviraajoče nemoči;

vsled zunanje poškodbe, ki je nastala brez lastne krivde v izvrševanju službe, ali

vsled drugačne poljubne bolezni, ki kvarijo zdravje, in ki je nastala zaradi posebnosti vojaške službe kakor tudi zaradi

sko. Angliji je odstopila Helgoland, Švediji Norveško.

Norvežani pa niso bili s to kupčijo zadovoljni in kratkoma niso pripoznali te določbe. Že dolgo so le s težka prenašali danski absolutizem, a pod švedski jarem jim šele prav ni dišalo. Dne 16. februarja l. 1814. je sklical norveški kraljevski namestnik, ki je bil danski princ, notable na posvetovanje in le-ti so zavrgli mirovne pogoje, posadili danskega princa na začasni prestol ter proglasili samostojnost Norveške.

Ustava je vsebovala točko, ki je določala, da je norveško ljudstvo samo sebi vladar in da ima edino ljudstvo pravico, določiti si svojo konstitucijo. Ta točka se glasi: »Suvereniteto ima ljudstvo in del ljudstva ne more nikdar izražati moč celokupnosti. Vsa moč ima izvor v ljudstvu in ljudstva ne vežejo drugi zakoni kakor oni, katere si je samo dalo po svojem izvoljenem reprezentantu.«

Te enostavne določbe ustave so deloma še dandanes v veljavi, dasiravno je združenje s Švedsko večkrat nevarno oviralo norveško prostost. A vzlic vsem šikanam švedskega uradništva, se je mlada država uspešno branila švedske reakcije in se pred devetimi leti docela ločila od Švedske.

Že takrat je zahtevalo norveško prebivalstvo republiko. A ko so si hoteli leta 1905. ustvariti republikansko formo države, so Anglija, Rusija in Nemčija protestirale proti republikni na severu. To je vplivalo v toliko, da se je ljudstvo vdalo pritisku ter obdržalo monarhijo.

A vzlic temu je stališče norveškega kralja docela drugačno kakor drugod. Kralj nima namreč nikake izvršilne moči. Reprezentant države na zunaj je, a drugega nič. Šele v zadnjem letu mu je norveški storting (državni zbor) odvzel dolžnost, podpisavati zakonske predloge. Zakoni postanejo veljavni, ako jih podpiše predsednik stortinga in dotični minister. Odpravili so tudi vsa odlikovanja in sodnik ne proglašča razsodb v imenu kralja, ampak na temelju ustave. Tudi ni kralj po milosti božji, nego po glasovnicah ljudstva in takorekoč le nekak predsednik z dedno pravico. Kolikor pa je izgubil kralj na moči in ugledu, toliko je

pridobil parlament in ž njim tudi politične pravice ljudstva.

Tako je postala ločitev Norveške od Danske, ki se je izvršila pred sto leti, nekak začetek nove dobe, v kateri se je ljudstvo, tako narodno kakor politično, dvignilo do izredno visoke stopinje.

Občni zbor občnega konsumnega društva v Zagorju ob Savi.

V nedeljo dne 7. marca se je vršil redni občni zbor občnega konsumnega društva v Zagorju, na katerem se je predložilo računsko poročilo za leto 1914. Po poročilu posnamemo naslednje številke. Društvo je imelo leta 1914 228.022 K 18 v. prejemkov za blago. Prodalo se je blaga za 4000 K več kakor leta 1913. Skupni promet je znašal 273.294 K 11 vin. Kosmatega dobička je imelo društvo 25.592 kron 27 vin. po odbitku stroškov, davka itd. znaša čisti dobiček 11.417 K 86 vin. Aktiva izkazujejo naslednje stanje: Gotovina v blagajni 31. decembra 1914 l. 8028 K 19 vin., vrednost poslopjij 29.988 K 4 vin., vrednost orodja 2520 K 54 vin. Imetje pri velenakupni družbi na Dunaju 1238 K 75 vin. Delež pri posojilnici v Litiji 20 kron. Terjatve pri članih od meseca decembra 11.624 K 44 vin. Vrednost blaga po nakupni ceni 33.241 K 7 vin. Skupaj aktiva 86.661 K 3 vin. V pasivih je dolga na blagu 88 K 40 vin. Drugi dolgovi 107 K 75 vin. Kavcija uslužbencev 1007 K 93 vin. Društveni delež 14.341 K 4 vin. Rezervni sklad 24.735 K 79 vin. Hranilne vloge in posojilo 33.580 K 12 vin. Ostanek čistega dobička leta 1913 1382 K 14 vin. in čisti dobiček leta 1914 11.417 K 86 vin., torej skupaj 86.661 K 3 vin.

Ravnatelj društva je pri računskem poročilu podal sliko o sedanjem gospodarskem stanju društva. Društvo je v minulem letu imelo še precej lepo vsoto čistega dobička, to pa je bilo mogoče le zaradi tega, ker je imelo društvo precej veliko zalogo še ugodno kupljenega blaga, obenem pa je do zadnjega časa različno blago prodajalo še po cenah, ki so bile pred vojno. Slednjic so stare zaloge pošle, a vendar društvo še sedaj prodaja neka-

tere stvari precej znatno pod tržno ceno. Omenja tudi, da je posebno zadnje mesece težko dobivati blago. Posebno moke primanjkuje. Tako je imelo društvo v mesecu svečanu t. l. pri mlinih 13.000 K že plačanih za moko, a čeprav je bila moka naprej plačana, je ni bilo mogoče dobiti. Poročilo predstojništva se je vzelo z zaščedenjem na znanje.

Na predlog nadzorništva se je enoglasno podelilo predstojništvu odvezo.

Od čistega dobička se je razdelila 5% dividenda v znesku 10.872 K 45 vin., na rezervni sklad se je pripisalo 545 K 41 vin., na nov račun za leto 1915 pa se je preneslo 1382 K 14 vin., to je ono vsoto čistega dobička, ki se v letu 1913 ni razdelila, tako da je za leto 1915 s tem zneskom zagotovljeno vsaj že deloma pokritje stroškov, zakaj dobička v letu 1915 se ob tej neznosni druginji pač ne bo dalo napraviti posebnega.

V nadzorništvo je zopet izvolil občni zbor Klopčič Franca, Magorš Ivana in Medvešček Jožefa.

Poraba ječmena za slad.

Vlada je z naredbo z dne 16. februarja prepovedala z dnem 19. februarjem porabljati ječmen za izdelovanje slada. Namen te naredbe je ta, da se ječmen prihrani za peko kruha. Vse zaloge so se morale takoj prijaviti političnim deželnim oblastem. Lastniki so nadalje odgovorni za to, da se zaloge ne pokvarijo in da se ohranijo. Ta naredba je ostra glede na pivovarne avstrijske in pivovarniške delavce in nje vpliv se bo prav kmalu občutil. Predčasna ustavitve sladarn bo v tistih obratih, ki niso dovolj preskrbljeni s sladom, povzročila omejitve izdelovanja piva, nekatere pivovarne pa bodo tudi morale popolnoma ustaviti svoje obrate. V pivovarniški stroki smemo torej računati z večjo brezposelnostjo. Ob teh razmerah bodo mnogo trpeli pivovarniški delavci, zlasti oni, ki se niso organizirali, ki niso šli k vojakom in niso hoteli umeti pomena organizacije, katero smo jim često priporočali. Menili so, da se jim itak ne more nič pripetiti, pri če-

epidemičnih in endemičnih boleznih ali zaradi nalezljive očne bolezni.

Dočim dobé podčastniki in vojaki, ki so služili deset let aktivno, penzijo, če so postali nesposobni samo za vsakršno vojaško službo, nezmožnost za meščanski zaslužek pa ne pride v poštev, dobé trajno invalidno penzijo vojaki z manj nego desetletnim službenim časom samo potem, če so postali tudi za zmerom za meščanski zaslužek nezmožni.

Kogar so pri superarbitraciji (zdravniškem razsodišču višje instance) sicer spoznali za invalida (nesposobnega za vojaško službo), a še vendar za zaslužek zmožnega, se sme zglasiti tekom petih mesecev k novi superarbitraciji. Če razsodi ta, da so ga bili spoznali za službo nesposobnega vsled nemoči in da je postal za zaslužek nezmožen, potem dobi invalidno penzijo.

Imamo pa tudi invalidno penzijo, ki se priznava samo za določen čas. Če se namreč pri superarbitraciji izkaže, da je vojak pač začasno nesposoben za vojaško službo in nezmožen za kakšen zaslužek, da pa se more pričakovati izboljšanje in vsled tega določena meja vojaške sposobnosti in zmožnosti za zaslužek, potem se mu zagotovi penzija začasno za določen čas, in sicer najmanj za eno leto in največ za tri leta. Po preteku tega časa pride spet k superarbitraciji, pri kateri se sklepa nadalje.

Postava določa, da se »vojna leta dvojno vštejejo«, to se pravi, da se k vsakemu bojnemu pohodu zaračuna še eno leto službenega časa. Ker se pa tudi z zaračunanjem tega leta večinoma ne doseže službenega časa desetih let, ne izpremeni to zaračunanje ničesar.

Kako visoka je invalidna penzija?

Leta 1875. določene vojaške invalidne penzije so jako majhne. Stopnjujejo se po šarži (stopnji, znaku stopnje, na ka-

teri je dotičnik), in sicer po šarži, ki jo je vojak resnično imel. Titularna (naslovna, imenska) šarža ne daje nobene pravice do višje penzije. Če je bil kdo n. pr. prostak titularni korporal, dobi samo penzijo prostaka.

Penzija znaša za		
vojaka brez šarže	6	kron mesečno
prostaka	8	» »
korporala	10	» »
četovodjo	12	» »
narednika	14	» »

Odločujoče je samo to, če je dotičnik »zmožen za meščanski zaslužek«; če ima pohabljenec dohodke, ki ne izvirajo iz polnega delovanja normalne delovne moči (obresti velikega imetja, invalidna renta iz zavarovalniške penzije za nastavlence, podpore), je vseeno.

Podporna doklada za ranjence.

Razen invalidne penzije določa postava tudi podporne doklade za ranjence. Doklada za ranjence je od invalidne penzije popolnoma neodvisna in se plačuje tudi tedaj, če je ostal vojak kljub ranjenju zmožen za meščanski zaslužek. So torej ljudje, ki dobé samo invalidno penzijo, drugi pa, ki dobé samo doklado za ranjence, in zopet drugi, ki dobé oboje skupaj, invalidno penzijo in doklado za ranjence.

Doklada za ranjence je enako visoka, je li imel vojak šaržo ali ne.

Imamo doklade za ranjence po 8 K, po 16 K, in po 23 K 33 vin. mesečno.

Vojaki, ki so bili ranjeni od sovražnega orožja ali od drugačnega bojnega aparata ter so postali vsled tega nesposobni za službo, dobé 8 K mesečno. (Dalje.)

mer bi se morali naslanjati na organizacijo. Te delavce bodo posledice te naredbe razočarale. Organizirani bodo prejeli brezposelno podporo in naša delavska posredovalnica se bo potrudila zanje, neorganizirani pa bodo prepuščeni sami sebi. Vplivov vojne ne bodo občutili pivovarniški delavci samo kot državljanji in konsumenti, marveč tudi kot delavci izdelovalci.

Iz Nemčije poročajo, da je zvezni svet sklenil, in sicer iz enakih razlogov, kakor je izšla naredba v Avstriji, da se sme meseca marca 1915 podelati le tretjina onega slada, ki je bil določen za podelavo v prvem četrtletju 1915. Od aprila 1915 dalje pa smejo pivovarne za izdelovanje piva porabiti vsako četrtletje le 60 odstotkov one množine slada, ki so jo porabili povprečno v tistih četrtletjih leta 1912 in 1913. Za pivovarne, ki niso porabile povprečno četrtletno nad 40 meterskih centov, se zviša dopustna množina porabe slada na 70 odstotkov. V Nemčiji je torej varjenje piva omejeno za 30 oziroma 40 odstotkov.

S stališča preskrbljevanja z živili je avstrijska naredba primernejša nego nemškega zveznega sveta v Nemčiji, zato pa bo tudi vpliv na pivovarniško delavstvo v Avstriji občutnejši. Sedaj bodo vsi tisti delavci, ki niso poslušali opomina organizacije, morali verovati na resnost sedanjega časa. Mi smo storili svojo dolžnost. Posledice lahkomišljenosti, pa morajo krivci trpeti sami.

Svetovna vojna.

Kdor bi še danes trdil, da utegne sedanja svetovna vojna trajati še dve ali tri leta, o njem bi pač smeli reči, da ne zna presojati dogodkov in de ne ume vseh naporov tripelentente. Neverojetno je, da bi tripelententa vzdržala sploh čez poletje v vojni.

V Rusiji ni denarja, Anglija pa ne mara posojati denarja, če nima pokritja, enako izčrpane so v Rusiji in na Francoskem vojaške sile. Kaj pa utegnejo prineesti sedanje pomorske operacije pred Dardanelami, dalje, kaj bodo rekne nevtralne države, če Anglija ne neha ovirati pomorske trgovine nevtralnih držav, o tem še ni padla odločitev. V Aziji se hočejo polastiti vpliva Japonci na škodo Anglije, Francije in Rusije. Na Poljskem in na Francoskem započeta ofenziva, toda obe ofenzivi brez vsakršnega uspeha; da, pri Mazurskih jezerih se je Rusom pripetil celo velik poraz, s katerim je bilo takorekoč vničeno desno krilo ruske armade. Tudi levo krilo ni imelo sreče; umakniti se je moralo do Dnjestra in Stanislava.

Trozveza je skovala nov načrt. Ali morda ne trozveza, nego samo Anglija in Francija sta poskusili prodreti skozi Dardanele v Carigrad. Ruski političarji so trdili, da jim je Carigrad že obljubljen, toda sedaj izvemo, da Rusija ni mogla dobiti od Anglije glede Carigrada in Dardanel nobene obvezne izjave in tudi pred Dardanelami srečamo samo angleške in francoske bojne ladje. Zdi se kakor da bi hoteli Angleži in Francozi prehiteti Rusijo, da ne zasede Carigrada in Bospora ter Dardanel.

Akcija proti Dardanelam se je pričela z velikim krikom. Poročila so pravila, da je angleško-francosko brodovje prodrlo že do Marmarskega morja ter da je izkrcano francosko in angleško vojaštvo na evropski in na azijski strani. Vse te vesti so pa bile izmišljene. Prodirajoče vojno brodovje ni imelo uspeha, pač pa je bilo šest bojnih ladij težko poškodovanih in čete, ki so jih Francozi in Angleži

izkrcali, so se morale zopet umakniti na ladje ali pa so bile polovljene.

Vprašanje Dardanel pa ni samo vprašanje napadanja in obrambe, marveč je gospodarsko-politiško vprašanje, ki ga reši diplomacija vojskujočih in nevtralnih držav že v bodočih dneh. Napetost je dospela do skrajnosti. Mora torej priti odločitev ali pa — umik tripelentente.

V Karpatih se silni boji nepretrgoma nadaljujejo kljub mrazu 15 stopinj pod ničlo ter kljub precej visokemu snegu. Zlasti ob srednjih Karpatih se Rusi obupno trudijo, da bi zopet osvojili izgubljene pozicije. Toda doslej niso imeli uspehov in se bodo morali zadovoljiti z neuspehom, kakor so se pred dnevi ob prelazu Dukla, kjer so sedaj le še neznatne praske.

V izhodni Galiciji ne trajajo več boji. Po grozovitih bojih prejšnjega tedna okolo Stanislava in ob Dnjestru je zavladal mir. Avstrijske čete imajo v posesti zasedeno ozemlje severno od Pruta. V severno-izhodni Bukovini na oni strani reke Prut se vrše le manjše praske prednjih straž.

Na južnem Poljskem so se vršili že več tednov večinoma le artiljerijski boji, šele zadnje dni je jela zopet nastopati pehota. Rusi so pričeli na najbližje postojanke ofenzivo. Na južno-poljskem bojišču si stojita obe vojski v razdalji po 150 do 1500 korakov.

Na severnem in srednjem Poljskem se vrše tudi neprestano boji, zlasti severozahodno od Varšave, kjer skušajo Rusi nemške oddelke vojske obiti. Trdi boji so bili južno od Avgustova, pri Lomži, zahodno od Pržanskiša in izhodna od Plocka. Rusi so tudi pri Ravi napadali brezuspešno. Na srednjem Poljskem so se vršili boji ob Visli.

Na zahodnem bojišču so pričeli Francozi že sredi meseca februarja v Šampanji energično ofenzivo ter so hoteli prodreti nemško bojno črto med Reimom in Argonskim lesom. Ogenj je bil tako hud, da so oddali večkrat v 24 urah po 100.000 topovskih streliv. V teh bojih, ki so se končali brez zaželenega uspeha so izgubili Francozi okoli 45.000 mož. Boji v Vogezih še niso končani. Med rekama Sein in Somme so se vršili le artiljerijski boji.

Pa tudi na Flanderskem so poskusili Francozi svojo srečo z napadom, in sicer južno od Yperna.

Reims obstreljujejo Nemci že nad 160 dni skoro nepretrgoma in so uničili velik del mesta.

Blokada Anglije traja dalje. Poročila pravijo, da je bilo v dveh mesecih potopljenih okoli 50 angleških in francoskih ladij. Tudi dva nemška podmorska čolna sta bila vničena.

Domači pregled.

Ogrska vlada izjavlja glede odstopa žita Avstriji, da se bo o tem pogodila šele potem, ko dožene, kako velike so zaloge. Na Ogrskem so popisali tudi koruzo.

Žito in moka v Ljubljani. Splošni popis vseh zalog žita in moke v Ljubljani je končan. Dognalo se je, da imamo 265.646 kg pšenice, 61.816 kg rži, 142.142 kg ječmena, 160.550 kg ovsa in 250.425 kg koruze. Moke imamo: pšenične in mešane 436.597 kg, ržene 49.771 kg, ječmenove 35.503 kg, ovsene 991 kg, koruzne 97.155 kg, zdroba (pšeničnega) 7581 kg in ješprenčka 45.611 kilogramov.

Krušne nakaznice v Avstriji. Dunajski listi poročajo, da, ko doženejo zaloge moke in žita, uvedejo v Avstriji najbrže krušne in močne nakaznice. Nakazana

množina je odvisna od doznane množine zalog. Najbrže se določijo meščanom drugačne množine kakor kmetom, ki se preživljajo večinoma s kruhom in moko.

Dopusti za pomladansko poljsko delo. Vojaška uprava je dovolila, da se smejo dajati moštvo, da opravi najnujnejša pomladanska poljska dela 14-dnevni dopusti. In sicer, onemu, ki je po poklicu kmetiškega stanu ter se ne nahaja ali začasno ne potrebuje na bojišču. Dopusti se bodo torej dovoljevali moštvo dopolnilnih čet, rekonvalescentnih oddelkov, če to dopušča vojaški interes. Dopust lahko dobi vsak prošnik sam pri svojem poveljniku, ali pa ga zahtevajo zanj svojci pri pristojni politični okrajni oblasti. V prvi vrsti se bodo dovoljevali dopusti samostojnim kmetom, potem svojcem in slednjič na po priporočilo pristojne politične oblasti tudi kmetiškim delavcem. Dotični dopustniki dobe posebna dopustna potrdila ter imajo domov in nazaj prosto vožnjo; sami dobivajo dalje svoje vojaške pristojbine, njih svojci pa preskrbnino kakor sicer. Politična okrajna glavarstva smejo tudi priporočati, da se komandirajo oddelki po 20 mož vojaštva v posamezne občine ali k posameznim posestnikom, da opravijo ta dela. V nujnih slučajih se dajo tudi daljši dopusti na prošnjo, ki jo je vložiti pri politični okrajni oblasti, samostojnim kmetom in kmetiškim uradnikom.

Avstroogrška flotila je 1. in 2. marca obstreljevala Bar. Posadka se je izkrcala ter razdejala tam naprave, ki so bile prirejene za vojne potrebe, ki jih je dovažala Francija. Na mesto flotila ni streljala.

Črna na Koroškem. Opozarjali smo že večkrat na delovanje zavarovalnih agentov. Pri nas nastopajo v osehah predelavcev in iščejo žrtev med delavstvom. Zavarovalnice delajo pri tem seveda izborna kupčija, ker se jim skoro nikoli ne pripeti neprilika, da bi morali izplačati zavarovalnino zavarovancu. Zato pa jim zapadejo vplačane premije, ker večina zavarovancev v prav mnogih slučajih ne more več plačevati zavarovalnine. V takih neprilikah pa naj bi sociji zopet pomagali iz zadrege, čeprav jih dotičniki prej niso hoteli poslušati, ko so jih svarili. Seveda tu ni nobene pomoči več, težko prislužene novce morajo zavarovanci izgubiti, a drugim lajšajo prijetno življenje. Tembolj je pa še obsojati ravnanje rudarjev, ki poznajo položaj delavcev, pa jih kljub temu z raznimi obljubami in s svojim vplivom skušajo zavarovati in s tem priskrbeti sebi postranski zaslužek. Rudarje torej samo svarimo pred tem, ker nimamo drugih sredstev.

Nabrežina. Misle Anton, čuvaj v poklju, ki je bil poškodovan pri južni železnici, je daroval za podporni sklad 1 K ter obljubil, da stori to vsak mesec. Ta priporočila vredni čin naj bi imel mnogo posnemalcev, ker je ta zbirka namenjena samo siromašnim železničarjem v Nabrežini.

Iz Przemysla. Iz Przemysla je dobil neki železniški uradnik sledečo vojno poštno zračno dopisnico: Kljub večkratnemu obleganju se živi v Przemyslu čisto redno. Pred kratkim se je otvorila nova gimnazija in dekliška šola. Mestni magistrat preskrbuje mesto s petrolejem, s soljo in z mlekom.

2000 voz zaplenjenih v Mazurski bitki. »Post« poroča: V pozimski bitki v Mazuriah je bilo zaplenjenih okoli 2000 najrazličnejših voz, ki so vredni več milijonov mark.

O pegastem legarju v Ljubljani se je sedaj uradno dognalo, da se je pegasti legar pojavil samo v predilnici. Te slučaje ima v oskrbi sedaj garnizijska bolnišnica.

Slučaji v šentjakovski šoli in pri Slonu pa niso bili pegasti legar. Tudi oni slučaj, ki so ga dobili iz šentjakobske šole na medicinski oddelk deželne bolnišnice in ga na nadaljnje opazovanje poslali v garnizijsko bolnišnico, ni bil pegasti legar.

Kinematograf Ideal. Monstre-spered od sobote 13. do ponedeljka 15 t. m.: 1. Smrtno vršanje. (Vojna drama v 3 dejanjih. Drama 2 častniških žená.) V glavni vlogi Dorrit Weixler. 2. Lämmchena blodne poti. (Razposajena predpustna veseliga v 3 dejanjih. Doživljaj moža, ki se je potepal.) Velik smeh! 10 vinarjev povišanja cene. — Spored od torika 16. do četrta 18. t. m.: 1. Potovanje v Kullen. (Naravni posnetek.) 2. Golem. (Moderna drama v 4 dejanjih z vpleteno židovsko pravljico.) 3. Dva dni v raj. (Krasna veseliga. — V petek 19. marca: En dan milijardar. (Učinkovita nordiška veseliga v 3 dejanjih. Karel Alstrup v glavni vlogi.

Svetovni pregled.

1000 kilometrov dolga fronta. Vojni sotrudnik lista »Hamburger Nachrichten« imenuje celokupne vojne operacije na izhodni fronti bitko v dolžini 1000 kilometrov, največjo, kar jih pozna svetovna zgodovina bodisi glede števila borilcev, bodisi glede razširjenosti. To ni boj postojank, kakor na zapadu, ampak odprto polje, ki mu daje neizmerna daljava poseben značaj. Zanimivo je, pravi pisec, da se na obeh krilih vrše operacije ob obalah štirih rek: na severu Bobra in Nareva, Njemena in Visle, na jugu pa: Dunajca in Sana, Visloka in Dnjestra. Boji na fronti 1000 kilometrov se podobno razvijajo kakor boji prejšnjih časov, samo da pomeni vsak spopad po številu bojevnikov bitko zase in vsak končni uspeh ali neuspeh teh spopadov ima za skupno bitko enak pomen kakor rezultati velikih bojev. Razložek je ta, da štejejo tu dnevi in tedni le toliko, kakor so nekdanj štele ure.

Salandrova izjava. Italijanski ministrski predsednik Salandra je pri nekem banketu v Gaeti izjavil: Pripravljenost brez potrebnega miru in vzgoje bi bila za dobrobit in velikost dežele brez koristi. Jaz ostanem na svojem mestu in bom vestno storil vse, kar se bo izkazalo za potrebno, da se privede deželo iz sedanjih težkoč do nove moči in velikosti.

Tretje vojno zasedanje nemškega državnega zbora. Nemški proračun znaša 13 milijard mark, to je štirikrat toliko kakor najvišji dosedanji proračun. V vojne namene se je dovolilo že dvakrat po pet milijard; v tem zasedanju je vlada zahtevala še deset milijard, kar utegne zadostovati za vojno, čeprav traja do jeseni. V proračunski debati so precizirale stranke svoja stališča. Socialistični govornik Haase je naglašal potrebo enakopravnosti ter izrazil željo po miru, ki pa ne more biti znak slabosti. Poljski poslanec Leyda ni proti proračunu, pač pa ponovno stavi zahtevo, da se odpravijo vse izjemne postavbe v državi. Enako so podale tudi druge stranke svoje izjave. Vlada (Delbruck) pa obljublja, da se po vojni spremeni smer notranje politike. — Prihodnja seja bo 18. marca.

Črnogorski prestolonaslednik na smrt bolan. Wolffov urad poroča: Iz Cetinja poročajo, da leži črnogorski prestolonaslednik Danilo na smrt bolan.

V Srbiji silno razsaja pegasti legar.

Bulgarija se ne bo vojskovala zoper Turčijo, dokler se ne reši macedonsko vprašanje v zmislu bulgarskih zahtev.

Tako je izjavil Radoslavov na seji bulgarskega ministrstva.

Število bulgarskih sirot po balkanski vojni. Po poročilu upravnega sveta sklada za podpiranje sirot v balkanski osvobodilni vojni padlih vojakov znaša 39.433, od teh jih je 26.657 siromašnih in podpore potrebnih. Ti podatki pa še niso popolnoma točni, ker 21 okrožij ni poslalo doslej še nobenih poročil.

Srb proti vojski. Na shodu balkanske socialistične stranke je govorila socialistinja dr. Jekaterina Arbove v imenu rumunske socialne demokracije, v imenu srbske socialne demokracije je govoril poslanec srbske skupščine Lapčević. Vsi govorniki so govorili proti kapitalizmu in proti carizmu, ki so izzvali svetovno vojsko. Zahtevali so, naj se ustanovi na Balkanu federativna ljudovlada. Lapčević je rekel med drugim: Srbija je danes velika gomila. Mrlički kličejo iz grobov: Dovolj vojske je bilo!

Grški ministrski predsednik Venizelos je s svojo vlado odstopil, ker kralj Konstantin ni odobral njegovih načrtov. Venizelos je bil prijatelj tripelentente ter ne bi podpiral nove Zaimjeve vlade, če bi se bila osnovala. Tripelententa je sicer razočarana zaradi demisije, ni pa še izgubila nade, da pride Venizelos zopet do vpliva. Zaimje je odklonil sestavo nove vlade. Nato je kralj poveril sestavo novega ministrstva baje bivšemu ministru Gunarisu. Gunaris je v parlamentu, ko se je vlada predstavila, proglasil politiko nevtralnosti.

Rumunija se je odpovedala sodelovanju v vojnih operacijah s trojnimi sporazumi.

Zopet 8 socialno demokratskih ruskih poslancev zaprtih. »National Tidende« poroča iz Petrograda: Zaprti so zopet 8 socialno demokratskih ruskih poslancev, ki jih dolže veleizdaje.

Odgovor Wilsonu. Predsednik Zedinjenih držav je poslal vojskujočim državam posebno noto, v kateri se zavzema za prostost pomorske trgovine z živili za civilno prebivalstvo. Priznava kar naravnost, da hoče Amerika napraviti kupčijo ter smatra, da je krivično, če se hoče izstradati prebivalstvo posameznih dežel. Wilson je tudi proti zlorabi nevtralnih zastav. S tega stališča priporoča prav vljudno predsednik Zedinjenih držav, da se naj živila ne smatrajo za vojno kontrebando, da se naj omeji polaganje pomorskih min ter uredi vožnjo tako, da bo plovba varna pred njimi. Nemčija je na Wilsonovo noto odgovorila spravljivo; sprejela je skoro nespremenjeno predloge Wilsonove, nasprotno jih pa Anglija in Francija odklanjata. Anglija in Francija sta šli dalje in sta izdali note na nevtralne države, v katerih dopovedujeta, da je Nemčija z blokado Anglije sklenila torpedirati parnike in uničiti moštvo sploh, če so ti last sovražnih ali pa nevtralnih držav. Nevtralne države so silno nejevoljne na Anglijo, ki jo smatrajo za pravo proizvožiteljico teh razmer. Zedinjene države pa tudi z zadnjim angleško-francoskim odgovorom niso še zadovoljne ter zahtevajo novih pojasnil glede svobode mednarodne trgovine.

Velika rudniška nezgoda na Španskem. V Kaseba del Buri pri Kordovi so se vneli jamski plini in povzročili eksplozijo, pri kateri je bilo zasutih 1600 rudarjev. Rešilna dela so bila silno težavna. Rešili so nekaj poškodovancev in izkopalni mnogo mrtvih.

Nedotakljivost Kitajske. »Rječ« v Petrogradu poroča: Ameriški poslanik v

Pekingju je izjavil, da bo Amerika energično ščitila integriteto Kitajske.

Amerika se oborožuje. »Times« poročajo iz Washingtona: Iz Pittsburga in drugih orožaren prevažajo obilo topov na kalifornijsko obalo, v Texas, Florido in k Panamskemu kanalu, kjer so ustavili vsa dela, da napravijo velike betonske podlage za stoječe obrežne baterije. Predsednik Wilson bo že v sredo podpisal celo vrsto zakonskih načrtov, kjer se zahteva štiri milijarde za obrežno brambo. — Proti Japonski?

Lakota v Italiji. Na Furlanskem in tudi po drugih krajih v Italiji so bile demonstracije, ker je nastopilo pomanjkanje živil.

Uši. Ne gre za uš na glavi, nadloga je sedaj uš v obleki. Za pobijanje te mučilke navaja dr. pl. Provazek nekaj dragocenih nasvetov. Način življenja uši v obleki zahteva posebno zanimanje, ker je ta najnevarnejši prenaševalec najhujše vojne kuge, marogastega tifusa, ki so mu izpostavljene zlasti naše čete na severnem bojišču. Po dosedanjih izkušnjah mora doraščena uš v 24 urah dvakrat srkati kri. Najraje jo srka na mestih kože v zatilniku, na hrbtu in ob pasu, kjer se obleka tišči telesa; sicer se pa mudi najraje med nitni grobo tkanega sukna. Jako občutljiva je za trajno učinkovanje visoke toplote, pri 35 stopinjah Celzija poginja Babica poklada zaporedoma 70 do 80 jajc, katerih razvoj potrebuje tri do štiri dni. Po 15 do 18 dneh so tudi te živali sposobne za razploditev. Pomnoževanje je torej sila hitro. Jajca imajo več odporne sile nego doraščene uši. Odpravljajo se najlažje s požvepljanjem ali pa v parnih desinfekcijskih aparatih; tudi se more obleko, perilo itd. položiti v sod, na čegar dnu je razlit bencin, kajti tudi bencinove pare uničujejo zalego po nekoliko urah. Ali za vojake, boreče se ob težavnih okolnostih, ta sredstva ne prihajajo v poštev; ti potrebujejo sredstva, ki se lahko rabi, ne da se obleka, perilo in koža mažejo ali onečiščajo. Taka sredstva so eterična olja, med tem olje eukaliptus, vijolično olje in posebno olje iz sladkega janeža in janeževo olje. Priliti je par kapljic v obleko, a život je drgniti z zmesjo janeževega ali olja iz sladkega janeža 30 do 40 delov in 70 do 80 delov 96odstotnega alkohola.

Nabavljanje cenega petroleja. Petrolej se je sedaj silno podražil. Zato je morda prav umesten nasvet, kako si naredimo cenejše svetivo. Poskušnje, tudi pri nas, so nam dokazale, da dobimo izborna nadomestila za petrolej, če zavremo liter vode ter damo vanjo pol funta sode. Ko se voda z raztopljeno sodo ohladi, vlijemo v to zmes četrto litra petroleja. Luč spočetka nekoliko prasketa, sveti bolje nego navadni petrolej in gori le neznatno hitreje. Če gori navadni petrolej 11¹/₂ ure, gori ta zmes 11 ur. Tako je dognal na Nemškem neki profesor, ki je primerjal svetivno vrednost zmesi z vrednostjo petroleja.

Naročajte list „Delavec.“

Vestnik organizacij.

Nabrežina. Dne 3. marca 1915 se je vršil v gostilni Rasbach občni zbor krajevne skupine železničarjev Nabrežina z običajnim dnevnim redom. Sodrug Jan Alojzij je poročal o delovanju krajne sku-

pine in sodrug Mihael Frank o blagajniškem stanju. V imenu kontrole predlaga sodrug Josip Hladnik staremu odboru odvezo; predlog je bil soglasno sprejet. Pri razgovoru o delovanju so se še oglasili k besedi sodr. Kleidernig, Gabrovč, Sever in Hladnik, ki so popolnoma odobrivali delovanje predsednika Jana in blagajnika Franka. Blagajniško stanje je naslednje: Dohodki leta 1914 so bili 2304 K 40 vin., na centralo se je odposlalo 1907 K 97 vin., za Železničarski dom na Dunaju 49 kron 94 vin., za delegacije in podpore se je izplačalo iz blagajne 224 K 50 vin., torej je v društveni blagajni ostao 126 K 39 vin. Potrebni sodrugom v Nabrežini se je razdelilo podpore od centrale 200 kron. Članov ima krajna skupina 162, rednih plačevalcev je 129, nerednih 34, pri H. U. je 20 članov, pri vojaki pa 19. Pri drugi točki dnevnega reda da predsednik Jan predsedniku volilnega odseka sodrugu Alojziju Kantetu besedo, da prečita kandidate za novi odbor, ki so bili vanj izvoljeni. Jan Alojzij, predsednik; Jagrič Alojzij, podpredsednik; Frank Mihael, blagajnik; Kante Alojzij, podblagajnik; Krašovec Stanko, zapisnikar; Sever Albert, namestnik; Rustja Jožef, preglednik; Mihavec Rudolf, namestnik. Kot blagajniki so bili izvoljeni v kurilnici: Zidarič Angelo, Gec Anton; in pri prožnih delavcih pa Kralj Rudolf, Milič Franc, Cijan Anton, Krošelj Anton. Odborniki so: Ivan Furlan, Jožef Kariš, Jožef Pavlin, Johan Slokor, Anton Terčelj, Anton Abram, Anton Lupinc, Franc Prelec, Ignacij Petrovčič, Avgust Abram. Po volitvah naznanj Kleidernig, da je prestavljen iz Nabrežine v Dunajsko Novo mesto ter zaradi tega ni mogel prevzeti podpredsedniškega mesta pa je prepričan, da bo tudi njegov namestnik sodrug Jagrič Alojzij deloval v prid društva in sodrugov. Obenem prosi, da se izvoli predsednika v podporni sklad namesto njega in predlaga sodruga Leona Šaubo, ki je prišel iz Trsta v Nabrežino. Izvoljen. Nabrežinskim sodrugom, zlasti krajevni skupini, je žal za sodr. Kleidernigom; marljiv, priljubljen in spoštovan je bil sodrug, ki ni nikdar komu storil kaj žalega. — Pri slučajnostih poroča sodrug Kopač o splošnem društvenem položaju ter pozivlja sodruga k neumornemu delu za organizacijo. Obžaluje pa, da ravno kurilniški delavci najslabše obiskujejo shode, dasi so se dosegli zanje v teku enega leta lepi uspehi. To imata za plačilo krajna skupina in predsednik, ki se je trudil, da se je marsikatera zadeva zanje rešila ugodno. — Vsi spisi, tikajoči se krajevne skupine, se naj naslovijo na Jan Alojzija, strojevodja, Nabrežina št. 256, v denarnih zadevah se naj člani obračajo na sodr. Mihaela Frank, prožni obhodnik v Nabrežini.

Zapisnik

seje odbora rudarske zadruga II. skupine okraja c. kr. rudniškega urada v Celju in za premogovnik v Zagorju ob Savi, ki se je vršila dne 21. februarja 1915 ob pol 10. dopoldne v »Delavskem domu« v Trbovljah.

Navzoči: Majdič Florijan, Mastnak Franc, Kolenc Ludvik, Tratnik Avgust, Urlep Ivan ter Prašnikar iz Zagorja.

Dnevni red: 1. Odobritev računskega zaključka za leto 1914; 2. Odobritev proračuna za leto 1915; 3. Določitev višine članskih prispevkov za leto 1915; 4. Izredne podpore; 5. Slučajnosti.

Načelnik otvori sejo, pozdravi došlega g. rudniškega nadkomisarja Bauerja ter odbornike, nakar naznanj dnevni red

in prečita letni račun za leto 1914, ki ga seja soglasno vzame na znanje.

Član zadružnega predstojništva poroča glede kontrole, da so se potrdila pregledala, ista s postavkami v blagajniški knjigi primerjala kakor tudi blagajna skontroirala in da se je našlo vse v najlepšem redu, vsled česar izreka gospodu predsedniku kakor tudi gospodu združnemu tajniku zahvalo. Odbor je poročilo kontrole vzel brez opazke soglasno na znanje.

Prečitani proračun za leto 1915 se od točke do točke odobri. Glasi se:

Izdatki:

1. Stroški za občekoristne zavode in naprave, ki jih je skupina osnovala ali jih še osnovati namerja:

a) Subvencija za rudarsko nadaljevalno šolo v Trbovljah 300 K.

b) Subvencija za otroški vrtec v Trbovljah 500 K.

2. Drugi stroški v združne namene:

a) Pisarniški stroški načelnika II. skupine 200 K.

b) Odškodnina po § 126. združnih pravil 1500 K.

c) Stroški zapisnika 50 K.

d) Časniški stroški 200 K.

e) Stroški državne konference 560 K.

f) Morebitni vnaprej nedoločljivi stroški 400 K.

g) Izredne podpore 1518 K. — Skupaj 5228 K.

Na predlog odbornika Tratnika iz Trbovelj se letni prispevek določi na 72 v. za moža.

Prošnjam za podporo, ki jih predloži načelnik Majdič, se po pregledanju ugotovi. Odkloni pa se podpora nekaterim prošilcem iz Konjic, ker dotične prošnje od strani tamošnje rudniške uprave niso bile overovljene. — Izredna podpora se določi po nastopnih krajih za navedeno število prošilcev kakor sledi:

Trbovlje	45	prosilcev	606	K
Zagorje	55	»	380	K
Hrastnik	27	»	276	K
Ojstro	11	»	106	K
Velenje	12	»	100	K
Štore	2	»	18	K
Konjice	4	»	32	K

Skupaj . . . 1518 K

Odbornik Kolenc iz Trbovelj predlaga, naj se prihodnja konferenca delegatov vrši dne 7. marca 1915 v dvorani g. Mihelčiča v Zagorju in naj se na to konferenco povabi tudi zastopnika rudniškega urada v Celju.

Z ozirom na dejstvo, da se je delegata Prašnikarja iz Zagorja povabilo na odborovo sejo, da pojasni razmere tamošnjih prošilcev, predlaga odbornik Urlep iz Hrastnika, naj se Prašnikarju povrnejo ravno tako zamudni stroški kakor vsem drugim odbornikom.

(Opomba uredništva: Ali sta bila zadnja dva predloga sprejeta, zapisnik ne pove.)

Ker je bil dnevni red izčrpan in se nihče več za besedo ne javi, je načelnik — zahvaljujoč se za obisk — sejo ob 1. popoldne zaključil.

Trbovlje, dne 21. febr. 1915.

Florijan Majdič s. r., načelnik II. skupine. — Franc Mastnak s. r., zapisnikar.

Izdajatelj Ivan Mlinar.

Odgovorni urednik Viktor Zore.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Vabilo

na

občni zbor

Konsumnega društva rudar. v Hrastniku

reg. zadr. z om. poroštvom, ki se bo vršil v nedeljo dne 21. marca ob 3. popoldne v združni gostilni.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.

2. Računsko poročilo.

3. Poročilo nadzorstva in podelitev odveze načelstva.

4. Razdelitev prebitka.

5. Volitev enega člana v načelstvo.

6. Volitev treh nadzornikov.

7. Čitanje revizijskega poročila.

8. Predlogi in nasveti.

Za nadzorstvo:

Alozij Privšek

zapisnikar.

Ivan Kamplet

predsednik.

Fellerjev rastlinski fluid z znamko

Preprečilno sredstvo proti raznim vsled mokrote, prepriha ali prehlajenja nastalim bolečinam nosi to varstveno znamko, katero tukaj kažemo, ne da bi delali neprijetno reklamo, marveč, da bi čitatelje pred ničvrednimi posnemanji obvarovali.

Cenimo vsebino te steklenice, ker smo se o izbornem, bolečine odpravljajočem, dobro učinkujočem vplivu zlasti pri revm tičnih ali gihtičnih boleznih sami prepričali. Seznanite se tudi Vi z njegovim zdravilnim vplivom; vprašajte zdravnika o rabi Fellerjevega fluida, ako ste n. pr. nahodni, hripavi, zaslinjeni ali pa pri drugih indispozicijah.

Krasno osvežujoče oživiljajoče, živce in muskelje okrepujoče so masaže in vsakdanja umivanja s Fellerjevim fluidom z zn. „Elsa-fluid“. V resnici je vedno napraviti pokusno naročitev. 12 malih ali 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici franko 6 kron.

Ako si želodec pokvarimo, ako apetit izgubimo, ako čutimo neprijetnost ali gnus, rabimo uspešno Fellerjeve odvajalne Rhabarbara-kroglice z zn. „Elsakroglice“. 6 škatlic franko 4 K 40 v. Oba preparata dobimo pristna pri apotekarju E. V. Feller, Stubica, Elsaplatz št. 334 (Hrvatsko).

A. & E. Skaberné, Ljubljana

Mestni trg šte. 10.

Specijalna trgovina pletenin in trikotaže.

Velika zaloga različnega perila za vojake iz čiste volne in velblodje dlake in sicer: snežne kučme, telovniki, triko jopice, srajce in spodnje hlače, nogavice, sliperji, dokolenice, rokavice, različni ščitniki za vrat, prsa, kolena i. t. d.

Odeje iz velblodje dlake. Tetra perilo. Spalne vreče.

Plašči in predpasniki za strežnice Rdečega križa. Volna za pletenje.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg št. 4, prvo nadstropje.
Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne.
Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta.

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanovanje
	dopol.	popol.	
Dr. Košenina Peter splošno zdravljenje	1/211—1/21		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Robida Ivan splošno zdravljenje	11—12	2—3	Dalmat. ul. št. 3, pritličje.
Dr. Bock Emil očesne in ušesne bol.	10—12	2—3	Frančišk. ul. št. 4. pritličje
Dr. B. Ipavic	10.—12. dop.		Mestni trg.
Dr. Kraigher Alojzij	1.—3. pop.		Poljanska cesta 18/I.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika (bolniško zglasnico); brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih. Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščenina se izplačuje vsako soboto, če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do 1. popoldne.

S pritožbami se je obračati do načelnika okrajne bolniške blagajne.

Načelstvo.

Vabilo

na občni zbor

Stavbene in gostilniške zadruga „Delavski dom“ v Trbovljah
registrirane zadruga z omejeno zavezo

ki se bo vršil

v nedeljo 28. marca ob 3. pop.
v prostorih „Delavskega doma“.

Dnevni red:

- I. Čitanje zapisnika.
- II. Računsko poročilo.
- III. Poročilo nadzorstva.
- IV. Sklepanje o prebitku.
- V. Volitev enega člana v predstojništvo.
- VI. Volitev treh članov v nadzorstvo in enega namestnika.
- VII. Razni predlogi.

Trbovlje, dne 9. marca 1915.

I. Sitter,
načelnik.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, Frančiškanska ulica št. 6.
registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejše plakate in vabila za
.. shode in veselice. ..

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikalij itd. ..

Stereotipija. Litografija.

Svarilo
Koder se
prodajajo ponaredbe,
naročite pristni

naravnost od izdelovalnice.
pod naslovom:
Rastlinska destilacija
„FLORIAN“
v Ljubljani.

Postavno varovano.

Najboljši nakup vsakovrstnega modernega in trpežnega obuvala je v
zalogi lastne tovarne
PETER KOZINA & K^o.
Ljubljana, na Bregu št. 20
(Cojzova hiša).

Varstvena znamka.

Cene za moške K 14.—, 17.—, 20.—.
" " ženske " 12.—, 15.—, 18.—.
" " dečke 36/39 " 10.—, 12.—.
" " otroke št. 22-25 26-28 29-31 32-35
K 5.—, 6.—, 7.—, 8.—.

: **Garantirana kakovost.** :
Cenejše vrste od K 1-50 naprej.

Kupujte in naročajte pri tvrdkah,
ki inserirajo v „DELAVCU“.

OKRAJNA BOLNIŠKA BLAGAJNA V ZAGORJU OB SAVI.

Pisarna: V poslopiju Občnega konsumnega društva I. nadstropje. — Uradne ure so od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 5. ure pop. Ob nedeljah in praznikih se ne uraduje.

Zdravnik blagajne.	Ordinira dopoldne.	Z a čl a n e :
Dr. Tomo Zarnik v Zagorju.	od 9. do 11. ure	V občinah: Zagorje, Kotedrež, Aržiše St. Lambert in Kolovrat
Dr. Ivan Premrov, Gradec pri Litiji	od 8. do pol 12. ure	V sodnem okraju Litija, izvemši člane iz predilnice
Dr. Karol Wisinger, v predilnici v Gradcu pri Litiji	od 8. do 9. ure	Za člane iz predilnice v Gradcu pri Litiji
Dr. Rudolf Repič, Št. Vid pri Zatični	od 9. do 11. ure	V sodnem okraju Višnjagora

Člani iz občin Zagorje, Kotedrež, Aržiše, St. Lambert in Kolovrat, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika. Člani iz predilnice se izkažejo pri zdravniku s svojo izkaznico. Vsi ostali člani iz sodnih okrajev Litija in Višnjagora, se morajo pri zdravniku izkazati z nakaznico, izgotovljeno od njih delodajalca. Stroškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list, se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. S pritožbami se je obračati na načelnika blagajne.

Načelstvo.

Ivan Jax in sin, Ljubljana

Dunajska cesta št. 17

priporoča svojo bogato zalogo

Vozna kolesa.

Ceniki se dobe zastoni in franko.

šivalnih strojev

in stroje za pletenje
(Strickmaschinen)

za rodbino in obrt.

Pisalni stroji Adler.

